

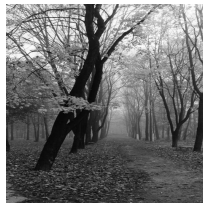
У. П. Калита

Гайсинський район

ГАЙСИНСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у східній частині Вінницької області. Утвор. 1923. Внаслідок голодомору 1932–33 померло 23 тис. осіб. Від 23 липня 1941 до 14 березня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Площа 1,1 тис. км². Насел. 64 855 осіб (2001, складає 92,8 % до 1989), переважно українці. У складі р-ну – м. [Гайсин](#) та 62 сільс. насел. пункти. Залізничні ст.: Гайсин, Губник, Зятківці. Знаходиться на зх. схилах Придніпров. височини. Поверхня слабохвиляста, розчленована річк. долинами, балками, ярами. Корисні копалини: граніти, глини, суглинки, піски. Річки: Пд. Буг, Соб, Кіблич. Створ. 219 ставків та Дмитренків. водосховище, заг. пл. водного дзеркала 2,4 тис. га. Ґрунти переважно чорноземні. Клімат. умови сприяють різноманіттю рослин. покриву. Осн. деревоутворюючі породи: дуб, ясен, граб, клен, черешня, в'яз, береза, акація, липа, вільха, сосна, верба, шовковиця, дика яблуня, груша. Ліс. насадження займають 1561 тис. га. У Г. р. – [Короستовецький заказник](#) (ландшафтний) держ. значення. Через р-н проходить газопровід Уренгой–Помари–Ужгород. Гол. пром. підприємства розташ. у райцентрі. У р-ні – 13 с.-г. кооперативів, 15 приват. с.-г. підприємств, 5 с.-г. ТОВів, 40 фермер. госп-в. Осн. с.-г. культури: цукр. буряки, пшениця, ячмінь, горох. Розвинуте тваринництво м'ясо-молоч. напряму. Пл. с.-г. угідь 81,8 тис. га, з них ріллі – 71,8 тис. га. У Г. р. – 38 заг.-осв. шкіл, школа естет. виховання, 26 дитсадків, мед. коледж; 35 б-к, 51 Будинок культури, 19 кіноустановок; 3 лікарні, 10 амбулаторій, 38 фельдшер.-акушер. пунктів; спорт. школа. Реліг. громади: 40 – УПЦ МП, 13 – євангел. християн-баптистів, 3 – РКЦ, адвентистів сьомого дня, християн віри євангельської. Пам'ятки архітектури: Успен. собор у с. Тишківська Слобода (1862), Свято-Троїц. церква у с. Бубнівка (1891), Микол. церква у с. Гранів (1845), Успен. церква у с. Кисляк (1700), Покров. церква у с. Михайлівка (кін. 19 ст.). 17 самодіял. худож. колективів мають звання «народний». Діють [Герасименків братів Музей-садиба](#) (с. Новоселівка), музейна кімната поета В. Стуса (с. Рахнівка), нар. музей історії с. Краснопілка, [Гайсинщини краєзнавчий музей](#), нар. музей Г. Танцюри, нар. музей воїнів-ветеранів Афганістану (усі – м. Гайсин). Виходить г. «Трибуна праці». На тер. р-ну знайдено пам'ятки ранньоскіфського і скіф. часу – «Млинки», «Скала». Видатні уродженці: дир. Нікіт. ботан. саду (1918–28) [Ф. Калайда](#) (с. Гранів), академік АН УРСР [Ю. Делімарський](#) (с. Краснопілка), д-р вет. н. [Є. Буряк](#) (с. Рахни), д-р с.-г. н. [Г. Демидась](#) (с. Тимар); поет, правозахисник [В. Стус](#) (с. Рахнівка), поет, прозаїк [М. Мороз](#) (с. Бубнівка), фольклорист, етнограф [Г. Танцюра](#) (с. Зятківці), прозаїк,

літературознавець [А. Колісниченко](#) (с. Косанове); майстер худож. кераміки [А. Гончар](#) (с. Бубнівка), майстриня худож. розпису [Ф. Міщенко](#) (с. Бубнівка), засл. арт. України [А. Цехмейструк](#) (с. Крутогорб); військ.-політ. діяч [А. Волинець](#) (с. Карбівка); Герої Рад. Союзу [А. Касян](#) (с. Кіблич), [Г. Чесак](#) (с. Шура-Бондурівська) та ін. З Г. р. пов'язана доля письменника [П. Щегельського](#). Відому за межами р-ну і області бубнів. кераміку започаткували гончарі родини [Герасименків](#).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Гайсинський район / У. П. Калита // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28271>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).